

TASA-ARVON KARTANPIIRTÄJÄ -PALKINTOJEN PERUSTELUT

Miesten tasa-arvo ry:n vuoden 2025 tasa-arvotunnustus annetaan Helsingin yliopiston Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin tutkijatohtoreille Maiju Tanskaselle ja Karoliina Suonpäälle. Tunnustus myönnetään huolellisen ja hyvin argumentoidun lähdekritiikin ansioista naisiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevassa tasa-arvokeskustelussa.

”Suomi on EU:n vaarallisin maa naisille”, oli usein toistettua väite tasa-arvokeskustelussa vuonna 2025. Väite perustui Eurostatin vuonna 2024 julkaisemaan tilastoon. Tutkijatohtorit Maiju Tanskanen ja Karoliina Suonpää tarkastelivat väitettä lähdekriittisesti Helsingin Sanomien Vieraskynä-kirjoituksessaan.

Tutkijatohtoreiden mukaan maiden väliset erot tutkimuksen toteuttamisessa tekivät tuloksista epäluotettavia. Esimerkiksi naisiin kohdistuvassa väkivallassa häntäsijoilla olleissa Suomessa ja Ruotsissa kysely toteutettiin verkkokyselynä, jossa väkivallasta kerrotaan useammin kuin kasvokkain tehdyssä kyselyssä. Väite ei myöskään saa tukea muista tutkimuksista.

Tanskanen ja Suonpää toteavat, että Suomen ja Ruotsin kyselyissä vastausprosentti oli huomattavan pieni ja väkivaltaa ilmoittaneiden naisten osuus suuri. Siksi emme tiedä, kuinka aineistot edustivat näiden maiden naisväestön taustatekijöitä ja kokemusta väkivallasta. Vastaajien keskuudessa saattoi olla ylliedustettuna naiset, jotka olivat kokeneet väkivaltaa ja halusivat ilmoittaa siitä.

Tanskasen ja Suonpään mukaan erityisen harhaanjohtavaa on, kun väite rinnastetaan kuolemaan johtaneeseen väkivaltaan. Eurostatin kyselyn tulokset eivät koske lainkaan henkirikollisuutta. Naisiin kohdistuvien henkirikosten määrä suhteessa väestöön on useissa EU-maissa suurempi tai samaa tasoa kuin Suomessa.

Eurostatin kyselyssä korostuvat lievät väkivallanteot, kuten töniminen, joiden mittaaminen vertailukelpoisesti on ongelmallista. Tanskanen ja Suonpää huomauttavat, että lievien tekojen tunnistaminen väkivallaksi vaihtelee vastaajan koulutustason ja yhteiskunnan väkivaltakäsitysten mukaan.

Eurostatin tutkijat kuvaavat kyselyn menetelmälliset ongelmat avoimesti raportissaan. Ennen Tanskasen ja Suonpään kriittistä puuttumista lähdekriittinen näkökulma jätettiin kuitenkin johdonmukaisesti huomioimatta tulosten suomalaisessa tiedottamisessa ja kommentoinnissa. Palkitsemalla Maiju Tanskasen ja Karoliina Suonpään Miesten tasa-arvo ry haluaa korostaa tieteellisen ammattitaidon, ideologisen riippumattomuuden ja lähdekritiikin merkitystä tasa-arvokeskustelussa.